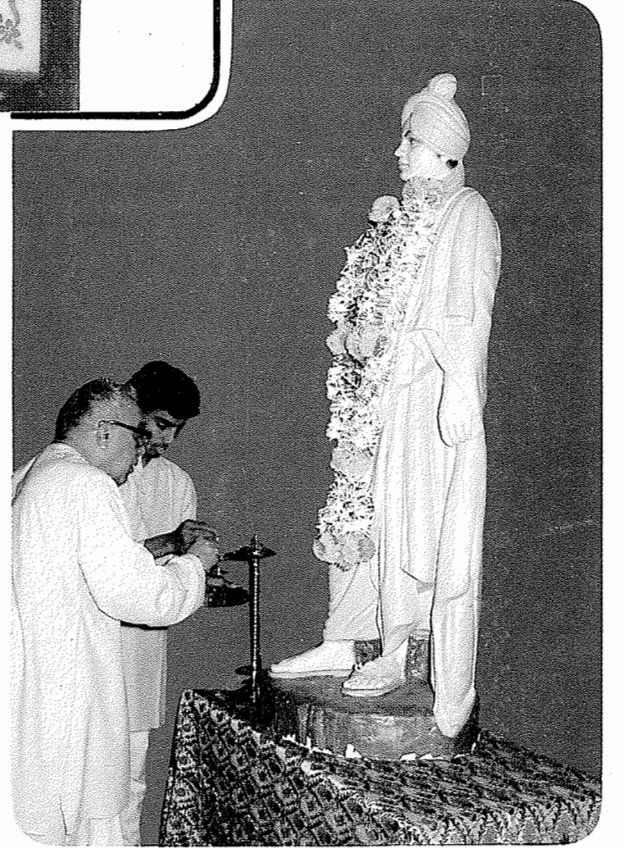

स्व. रूपवर्धिनी

कार्यवृत्त

१९८७-८८

⇐ संकल्प

सुखात्
↓

- संकल्प करताना:- मा. दत्तोपंत ठेंगडी
पैरोहित्य:- प्राचार्य वामनराव अर्थकर
- आशीर्वाद देताना:- पद्मश्री श्रीमती अनुताई वाघ
डावीकडून :- श्री.श्रीकांत सामळ. श्री.अ.न.गोगावले.
सौ. कुंतला मुजुमदार. सौ. वासंती बेदरकर.
उजवीकडे श्री. दत्तोपंत ठेंगडी. श्री. पु. व. श्राफ.

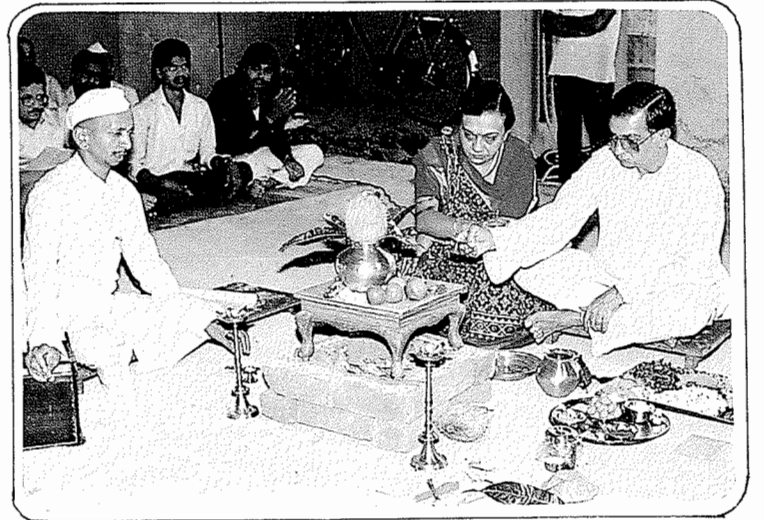

⇐ आशीर्वाद

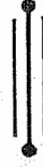
वास्तुदेवते प्रसन्न होऊनि
आशीर्वच द्यावे ,
मनी योजल्या शुभ संकल्पा
मूर्त रूप यावे ॥

वास्तु
व
वास्तुपूजन

सौ. व श्री जयसिंगभाई मरीवाला पूजा करताता.
पौरोहित्य : प्रा. वामनराव अभ्यंकर

‘स्व’-रूपवर्धिनी

कार्यवृत्त

१९८७-८८

हस्ताक्षर : सरवाराम धुंडिराज बाघ .

मुलाखती व शब्दांकन : कु. संगीता पोटफोडे.

मुखपृष्ठ व सजावट : अवधुत फडणीस.

बेखांकने : श्री अरुण फडणीस.

• अनुक्रमणिका •

- १ हृदगत
- २ पालकांचे मनोगत
- ३ वार्षिक वृत्त - भेटी - उत्सव - समारंभ
- ४ वास्तू - उद्घाटन - गीत व गायिका
- ५ नूतन संकल्प वगैरे
- ६ प्रार्थना व प्रार्थनेचा अर्थ
- ७ त्रिबिर संकलन
- ८ रविवारची मेजवानी
- ९ शारवा व संपर्क
- १० कार्यकारिणी
- ११ आर्थिक अहवाल
- १२ आता केवळ यांचे स्मरणच शक्य आहे

● हृदगत

नऊ वर्षांच्या वाटचालीकडे वळून पाहताना:-

“स्व” रूप वर्धिनीच्या कामास प्रारंभ होऊन नऊ वर्षे झाली. १२ वर्षांच्या ठिकाणी आता २५० च्या आसपास संख्या दिसू लागली. मंगळवार पेठेतील द्वाखेबरोबरच विद्यापीठ चौक व बिबवेवाडीच्या दोन द्वाखाही विस्तार पावू लागल्या. प्रारंभी केवळ पाचवीतच शिकणाऱ्या, खेळणाऱ्या बालचमूंच्या जागी, आता महाविद्यालयीन शिक्षण घेणाऱ्या तरुणांनी स्वतःच्या पुरुषार्थाने वर्धिनीची कीर्ती वाढविण्यास सुरुवात केली आहे. सामाजिक जाणीव असणाऱ्या शेर लोकांनी वर्धिनीच्या प्रार्थनेतील शुभसंकल्पनांना कृतीशील तथास्तु म्हटले.

“स्व” रूपवर्धिनीची स्वतःची वास्तू उभी राहिली.

कर्मयोगी प्रज्ञावंतांनी, उद्यमशील पुरुषार्थींनी आशीर्वाद दिले. कोतकाचा वर्षाव होत राहिला. अशा वेळी मन आनंदाने पुलकित झाले. पण त्याचवेळी आगामी जबाबदारीच्या जाणीवाच अंतर्मुख होऊन आत्मचिंतनास प्रवृत्त करित आहेत. “स्व” रूपवर्धिनीची वाटचाल उद्दिष्टांच्या अपेक्षित दिशेने व गतीने होत आहे का? कोठपर्यंत ही वाटचाल झाली? आणखी पुढे किती जावयाचे आहे? या स्वतःच्या मनात सातत्याने उद्भवणाऱ्या प्रश्नांचे उत्तर पालकांच्या मनोगतातून मिळाले म्हणून या कार्यवृत्तातील तोच महत्वाचा भाग आहे असे आम्हाला वाटते.

अनीपचारिक संपर्काचे प्रभावी माध्यम :-

अनीपचारिक स्नेहमय संपर्क हे "स्व" रूपवर्धिनीच्या कार्यपध्दती-तील महत्त्वाचे माध्यम आहे. अनीपचारिक विचार विनिमयात मनाचा मोकळेपणा सहज प्रकट होतो असा अनुभव घेऊन अनेकांशी गाठीभेटी घेण्याचे ठरले. वर्धिनीचे कार्यकर्ते पालक-मनाशी भिडले. त्यासाठी प्रत्यक्ष गाठी-भेटी घेतल्या, अप्रत्यक्ष मुलाखत तंत्राचा (गप्पागोष्टींचा) अवलंब केला. सर्वांच्या मनात समान प्रश्न होते. ते खालील प्रमाणे

'स्व' रूपवर्धिनीशी संबंध कसा व केव्हा आला ? पालक हितचिंतक-शिक्षक का कार्यकर्ता म्हणून ?

'स्व' रूपवर्धिनी-संबंधीचे आपले मत कोणकोणत्या वयावाईट घटनातून बनत गेले ?

वर्धिनीतील मुलाबाबत शारीरिक, बौद्धिक, मानसिक असे काही बदल आपणास जाणवले का ?

त्यांच्या वागण्या-बोलण्याचा काही परिणाम घरातील इतरांवर, नातेवाईकांवर, जोजाऱ्यांवर झालेला जाणवला का ?

'स्व' रूपवर्धिनीचे कार्यक्रम, कार्यपध्दती व कार्यवाहीसंदर्भात आपणाला काही सुचवावेसे वाटते का ?

'स्व' रूपवर्धिनीकडून आपल्या काही विशेष अपेक्षा आहेत का ?

या कार्यक्रमात आपण कोणत्या प्रकारे सहभागी होऊ इच्छिता ?

वरील प्रमाणे प्रश्न देऊन पालकांचा कानोसा संक्षेपरूपाने येथे शब्दबद्ध केला आहे, पण व्यक्तीचा नामनिर्देश हेतुतः टाळला आहे.

पण येथे लिहिलेल्या सर्व घटना सत्य आहेत.

या कार्यवृत्तात दीड वर्षातील दैनिक कार्यक्रम, विशेष घटना, शिबिरे व्याख्याने, वास्तुसंकल्प, निधीसंकलन, महानुभावांचे आशीर्वाद यांचा परामर्श आहेच.

एका गोष्टीचा उल्लेख आवर्जून केला पाहिजे. आजपर्यंत स्वरूपवर्धिनीला हक्काची स्वतःची जागा नसल्यामुळे आमचे सामान स्वरूपवर्धिनीच्या अनेक प्रेमी मंडळींनी सांभाळले त्यापैकी काहींचा उल्लेख हा करावाच लागेल, त्यात सर्वश्री बापूसाहेब लकडे (वकील), ज्ञानेश्वर लडकत, एम. व्ही. कुलकर्णी, कांचनमाई त्राहा, अण्णासाहेब गोगावले, डॉ. वा. धुं. आगटे, सुनील प्रभाकर कुलकर्णी यांनी प्रसंगी स्वतः अडचण सोसून वर्धिनीचे साहित्य जिवापाड सांभाळले. त्याबद्दल त्यांचे आभार मानून दुरावा उमन्न करण्यापेक्षा कृतज्ञता व्यक्त करून जवळीक कायम ठेवणे अधिक पसंत करतो.

८७ सालचे कार्यवृत्त देण्यास अपरिहार्य कारणाने उशीर झाला आहे म्हणून ८७ जानेवारी पासून ८६ जून अखेरचे कार्यवृत्त एकत्रित दिले आहे.

उशीराबद्दल क्षमस्व!

 WITH BEST COMPLIMENTS FROM
 *
 * A WELL-WISHER
 *

पालकांचे मनोगत

भूमिका - कशासाठी -? का?

शिक्षणातून संपर्क... संपर्कातून सहवास.. ह्या सूत्रावर गेली नऊ वर्षे आपण काम करित आहोत. चेणाच्या प्रत्येक विद्यार्थ्याचा स्वभाव कसा आहे, त्याची घरची परिस्थिती कशी आहे, हे सारे या संपर्कातून नजरेत येते. सततच्या संपर्कांमुळे कार्यकर्त्याला ते घर आणि घराला तो कार्यकर्ता घराचाच वाटू लागतो. ५वी मध्ये आलेला एखादा व्हाड, दांडगोबा विद्यार्थी पुढे शांत झालेला अनुभवाला येतो. तर एखादे लाजाळूचे झाड वर्षा दोन वर्षातच खोडकर वृत्तीने फुलते. आम्हाला जाणवणारे हे बदल आम्ही तर टिपतोच पण ज्या घरातून हा विद्यार्थी आलेला असतो त्या घरातल्या प्रतिक्रिया या अधिक प्रकाश टाकणाऱ्या असतात. स्व-रूपवर्धिनीच्या कामाची नेमकी कल्पना, आजवर झालेला प्रवास याजोष्टी पालकांच्या प्रतिक्रियातून स्पष्ट होतील. म्हणून हा प्रयत्न पालकांच्या मनोगताचा..... हे पालकांचे मनोगत आपल्याच कार्यकर्त्यांने त्यांच्या घरी जाऊन, चर्चा करून व भावना जाणून घेऊन शब्दबद्ध केले आहे.

(घरची विकट परिस्थिती, कर्त्या पुरुषाला व्यसन अशा स्थितीत मुलांना जर योग्य वयात आधार मिळाला तर त्या घराला वाटणारे समाधान, सुख हे अन्य मौलिक सुरवापेक्षा श्रेष्ठ असल्याचे अनुभवता येते) आता याच प्रतिक्रिया पहा ना

● जबाबदारीची जाग

१) घेईत असे चर्चित भांडण, मारामारी करणारा माझा मुलगा ५वी पासून वर्धिनीत जायला लागला आणि हळूहळू शांत होऊ लागला. त्याच्यात खरा बदल झाला तो आठवीपासून. आता तो स्वतःचे कपडे स्वतः धुतो. धुण्याभाड्यांची कामे करून घरी

यायला उशीर झाला तर प्रसंगी स्वतः भाक्या सुधदा करतो. घरच्या परिस्थितीची त्याला जाण आहे त्यामुळे नवीन कपड्यासाठी हट्ट करित नाही. आमच्या घरात लाईट नाही. घर पत्र्याचे आहे. तडील रोज दारू पितात. मोठ्यांदा रेडिओ लावतात. खूप भांडण करतात. अशाही वातावरणात तो खूप वेळ अभ्यास करतो.

आजूबाजूच्या वस्तीतील मुले आळेत जात नाहीत. त्यांच्या पाळकांना भेटून या मुलांना आळेत घालण्यासाठी हा खूप धडपडतो. या मुलांना आंधोळीला बरोबर घेऊन जातो. परिसर स्वच्छ ठेवण्यासाठी तो स्वतः रस्तासुधदा स्वच्छ करतो. त्याच्या वयाची आजूबाजूची मुले पाहिल्यावर माझा मुलगा किती गुणी आहे हे लक्षात येते. पहाटे दूध पोहोचविण्याचे काम, सकाळी १-२ मोटारी पुसण्याची कामे करून मिळणारा पैसा त्याने कधी चॅनीसाठी उडविला नाही. अजून तो वयानी लहान असला तरी त्याच्या डोक्यात विचारांचे वादळ आहे. आपल्याला तो सांगणारही नाही आणि वाहेरून दिसणारही नाही पण तो खूप विचार करतो.

 WITH BEST COMPLIMENTS FROM:-
 M/S, PROTECTO ENGINEERING P. LTD
 BEAUMON CHAMBER
 27/33, NAGINDAS MASTER ROAD,
 FORT, BOMBAY: 400 023
 ***(TEL. NOS: 273782, 273680)**

कष्ट कष्ट आणि कष्टच

वडिलांच्या न्यसनामुळे आर्थिक परिस्थिती पहिल्यापासून बिकट आहे. आजूबाजूचे वातावरणही खूप वाईट आहे. त्यामुळे लहानपणी पासून त्याला मी वाड्यातल्या मुलाबरोबर खेळायला कधी पाठविलेच नाही. घरातच राहिल्यामुळे मित्रा, बुजरा बनला. स्व-स्ववर्धिनीत जायला लागल्यापासून मात्र त्याच्यात खूबच बदल झाले. भित्रेपणा पार गेला. स्पर्धामध्ये भाग घेणे, खेळात भाग घेणे, चार अनीळखी लोकांशी बोलणे या गोष्टी तो आता करायला लागला आहे. परिस्थितीमुळे क्लासलावणे आम्हाला परवडणारे नव्हतेच पण वर्धिनीत जायला लागल्यापासून

त्याचीही गरज उरली नाही. १० वी ला तर डाळेत १ ला आला. १२ वी ला स्वतःच्या गुणवत्तेवर इंजिनिअरिंगला प्रवेश मिळविला. त्याच्या शिक्षणाचा पुष्कळसा खर्च वर्धिनीच करते. सुट्टीमध्ये घरची सर्व कामे धुणे, भांडी, स्वयंपाक तो स्वतः करतो व ही कामे करण्याची त्याला लाज वाटत नाही. पहाटे ३ ते ६ नोकरी, सकाळ-दुपार कॉलेज व संध्याकाळी वर्धिनीचे काम असा

दिवसभर तो बांधला गेला आहे. त्यामुळे मोकळ्या मिळणाऱ्या सर्व वेळात तो अभ्यास करतो.

• • उदाहार • •

आमच्या वाड्यातील लोक व सभोवतालची वस्ती अगदी गुंड लोकांची आहे. ह्या लोकांपासून माझ्या मुलाला कसे जपावे हा माझ्यापुढे प्रश्नच होता. परंतु ५ वी त तो स्व-स्ववर्धिनीत जायला लागला आणि ही माझी समस्या कायमची सुटली. आता मोठेपणीही त्याची काळजी वाटत नाही. वर्धिनीच्या निमित्ताने अनेक चांगल्या लोकांचा सहवास त्याला घडला. व त्यामुळे त्याचे जग संकुचित राहिले नाही आजूबाजूला सर्व तऱ्हेची

घार हिंडते आकाशी लक्ष तिचे पिलापाशी.

(नोकरी करणाऱ्या आईवडिलांची ही अवस्था असते. मुलांचा समजुतदारपणा वाढला असेल तर ही काळजी कमी होते. हा अनुभव इथले काही पालक घेत आहेत) वर्धिनीतील संस्कारामुळे त्याची घरातील जबाबदारीची जाणीव वाढली. घरातील सर्व कामे तो मनापासून करतो. आम्ही दोघेही नोकरी करतो. त्यामुळे मला वेळ नसेल तेव्हा तो आपल्या धाकट्या बहिणीची वेणीदेखील घालतो व तिला शाळेत पोहोचवितो.

९वी पध्दत त्याला कुठला क्लास न लावल्याचे फारसे काही वाटले नाही. पण १० वी मध्ये उगल्याबरोबर सर्व परिस्थिती बदलली नातेवाईकांनी त्याला वर्धिनी सोडून क्लास लावण्याचा आग्रह केला. आम्ही सुद्धा क्लास लावण्याबाबतचा निर्णय त्याच्यावर सोपविला होता आणि तो तर क्लास न लावण्याबाबत आणि वर्धिनी न सोडण्याबाबत ठाम होता त्याची निर्णयशक्ती, मनोबल वर्धिनीमुळे वाढले होते. टीव्ही वा सिनेमा आम्ही पहात बसलो तर तोच आम्हाला म्हणतो, याचा जीवनात काही उपयोग नाही. उलट यामुळे आपला वेळ उगीचच जातो. त्यामुळे आमचे सर्वांचेच टीव्ही पहाणे कमी आले आहे.

(येथील कार्यक्रमांमुळे, शिबिरांमुळे विविध व्यक्तींच्या सहवासात मुलांच्या स्वयं बदलायला लागतात, दृष्टि रुंदावत स्व.चे स्व.च्या अर्थाने वर्धन होते याचाच प्रत्यय देणाऱ्या ह्या काही प्रतिक्रिया.)

लोणावळ्याच्या शिबिराच्या वेळेस तो फक्त दृष्टीत होता. अनर्थ मुलांच्या त्या सहवासातील शिबिरात त्याला भेटायला गेलो

होतो. त्याला आवडतो म्हणून सारखरांबा मिळा होता पण त्याने ठामपणे सांगितले सर्व या ठिकाणी जे खातात, ते आम्ही खाऊ, तेव्हापासून पानात वादले जाईल ते खायची सवय लागली. दातृत्व वाढीस लागले. १०वी ला मिळालेल्या बक्षिसाच्या रकमेतून एका गरजू वर्ग मित्रासाठी कपडे विकत घेतले. स्वतःच्या बहिणीच्या लग्नात स्वतःला कपडे न शिवा एका अंधामित्राला कपडे केले.

अशाच सवयी त्याच्या भावाला आहेत. वर्धिनीचे नैतिक धाकामुळे अभ्यास करा असे कधी सांगणे लागले नाही. पैसे उडविणे सिनेमा-टी.व्ही. या गोष्टींचे आकर्षण नाही. पहाटे पाचला दोघेही उठतात. व्यायाम करतात.

- • लूना नको दुचाकीच चांगली • -

आमच्या एका नातवाईकाकडे लूना पडून आहे. ती मोठ्या मुलाला द्यायला ते तयार आहेत पण ती नम्रपणे नको म्हणतो. इंजि. कॉलेज, नोकरी व वर्धिनीची शाखा ही त्रिस्थली यान्ना सायकलवरचकरणे तो पसंत करतो. रोज गीता थोडीतरी वाचण्याशिवाय झोपत नाही. या दोन्ही मुलांच्या गुणामुळे मी सुद्धा संसार संभालून काही चांगली कामे करू लागले आहे.

.....आधी केले, मग सांगितले.....

धाक दाखविण्यापेक्षा आपुलकीने मुलांना आकृष्ट करण्याचे तंत्र जे वर्धिनीने अवलंबिले आहे, त्यामुळे माझा मुलगा वर्धिनीत जाण्याचे टाळू शकत नाही. वर्धिनीत जायला लागल्यापासून त्याचा संताप, राग कमी

झाला. वृत्ती स्थिर झाली. ९ वीत असताना एका ५ वी व ६ वी मधील मुलाला तो पोहोचवायला जायचा. कधीपत्ता विकून तो दिवसाकाठी दोन रुपये मिळवित होता. त्याचे ते कष्ट पाहून

माझ्या मुलाच्या मनावर चोगला परिणाम झाला. आपले आईवडील

:आपल्यासाठी काय काय करतात

याची त्याला जाण आली वाढदिवसाच्या

निमित्ताने वर्धिनीतल्या मित्रांच्या

घरी जाऊन वेगवेगळ्या मुलांची गरीबी, दुःखं त्याने जवळून पाहिली. त्यामुळे प्रत्येक गोष्ट पेशात भोजन नये हे त्याला कळले. आपले धाकटे भाऊ आपले अनुकरण करतात म्हणून तो अगदी काळजीपूर्वक वागतो. सगळ्यांशी प्रेमाने वागतो. एखादी चूक त्याच्या हातून घडली किंवा घडणार असेल तर "स्वं रूप वर्धिनीचा मुलगा असे वागणार नाही" एवढा संत उच्चारला की त्याचा वर्धिनीबाबतचा अभिमान उफाळून येतो व योग्य कृती घडते. अगदी परीक्षेच्या वेळेस त्याचे काही मित्र (कालेजमधील) पेपर मिळविण्याचा खटाटोप करित होते. मी वर्धिनीचा आहे याची जाणीव सतत होत असल्याने असल्या वाममार्गाने पास होण्या पेक्षा अभ्यास करून, स्वतःच्या प्रयत्नाने चांगले गुण मिळविण्याचा त्याचा खटाटोप असतो. परीक्षेच्या काळात वर्धिनीचा गणवेश घालून जात असे. अर्थात वर्धिनीविषयीची श्रद्धा, सद्भावना या मार्गे आहे हे लक्षात येते. वर्धिनीच्या शाखेचे काम करायला लागल्यापासून मुलांना चांगले शिक्षकांचे म्हणजे त्या प्रत्येक गोष्टी आपण केल्या पाहिजेत तरच

त्यांना शिकविण्याचा आपल्याला अधिकार आहे असे त्याला वाटते.

अर्थात हे चांगले परिणाम केवळ त्याच्यावर होतात असेही नाही. त्याच्या बाहिणीलासुद्धा चांगल्या सवयी लागल्या. कॉलेजच्या वयात कथा कांदब्यापेक्षा ऐतिहासिक पुस्तके वाचावी असे तिला वाटते व अशा महापुरुषापुढे आपण अगदी कःपदार्थ आहोत याची जाणीव होते. मुलांसाठी काही काम करावे असे तिलाही वाटू लागले आहे.

✦ चांगल्या गोष्टीचा परिणाम हा मर्यादित वरसा राहिल ?
आईवडील हे देखील अशा प्रभावापासून दूर कसे राहतील ?

स्वरूपवार्धनीचे कार्यकर्ते घरोघरी जाऊन घरची परिस्थिती कशी आहे, अभ्यासाला जागा आहे का नाही हे पहातात

मुलाची बुद्धीमत्ता जाणून घेऊन त्याला सर्व तऱ्हेचा वाव देतात. अन्यथा आमच्यासारख्या सामान्य लोकांकडे एवढे लक्ष कुणी दिले असते ?

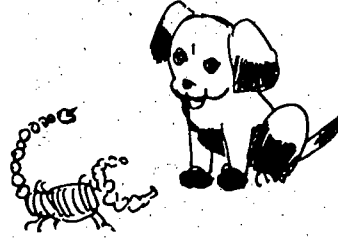
माझ्या मुलाची न्यायामुळे,

स्वैकामुळे तळवेत सुधारली, समोरच्या

मायासाच्या स्वभावाप्रमाणे त्याच्या कळाने त्याला आपले निचार पटवून देण्याची सवय लागली. कुठलेही काम करायला तो गेला की हमरवास यशाच घेऊन येतो. एखाद्या गोष्टीचा पूर्ण अभ्यास करून मगच मते ठरवितो. व कृती करतो. आमचे रहाते घर गेल्या महिन्यात पडले. १००० रुपये रच्ये येईल असे गवंड्याने सांगितले परंतु त्याने चार ठिकाणी चौकदी करून आवश्यक ते सामान आणले व तेच काम रु ५०० मध्ये झाले.

वर्धिनीच्या कामाचा घरातल्या लोकावरसुद्धा परिणाम झाला आहे. उदा. दिवाळीच्या दिवसात धरी आलेल्या लोकांना आपण नको नको म्हणत असताना फराळ वाढतो व एका अर्थाने वाया घालवितो. त्यापेक्षा आपण उगापल्यापेक्षा अधिक गरजूंना फराळ द्यावा व त्यांना मदत करावी असे आम्हाला वाटू लागले आहे. घरात तो धाकटा असूनही त्याच्या विचार करण्याच्या पध्दतीमुळे घरातील एखाद्या गोष्टीत निर्णय घेण्यात त्याचा मोठा वाटा असतो. वर्धिनीमुळे तो सगळ्याच दृष्टीने प्रगती करत आहे. अशा वर्धिनीसाठी त्याला काही काम करायचे असेल तर त्याच्या आड आम्ही कधीही येणार नाही.

• जिद्द •

माझा मोठा मुलगा स्वरे म्हणजे सर्वसामान्य बुद्धिमत्तेचा होता. परंतु वर्धिनीत जायला लागल्यापासून स्वतःहून अभ्यास करायला लागला. १० वी ला ८० टक्के गुण मिळाले. डिप्लोमा देखील फर्स्ट क्लासमध्ये पास झाला.

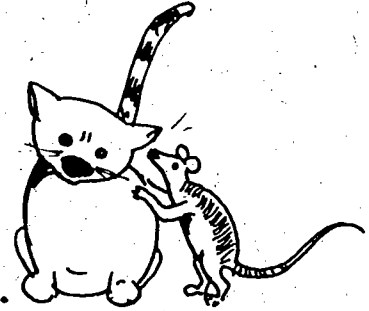
वर्धिनीत जायला लागल्यापासून त्याच्यात एक प्रकारचा आत्मविश्वास आला आहे. दोन्हीही मुले कधी कधी आमची मते खोडून टाकतात. समाजकार्याविषयीची त्यांची मते आम्हाला पटवून देतात. शिबिरामुळे त्यांना समाजसेवेची आवड निर्माण झाली आहे. ती धीट

आहेत. वार्धिनीतून यायला उशीर झाला तरी काळजी वाटत नाही समजाविषयी आपली जी कर्तव्ये आहेत, त्याची आणि आम्हाला वार्धिनीमुळे आली. धाकटा मुलगा वरचा दिवस वार्धिनीत जात नव्हता पण वार्धिनीचे कार्यकर्ते जिद्द सोडत नव्हते अखेर तो जायला लागला ते घरी यायचे त्यावेळेस वाटायचे एकेका मुलामागे वार्धिनी किती कष्ट घेत आहे. आपण सुध्दा कोणतेही काम करताना इतक्याच जिद्दीने कष्टाने ते काम केले पाहिजे.

आमची मुले वार्धिनीत श्रोतपर्यंत असावीत वार्धिनीसाठी तेजे काही करतील त्याच्या आड तर आम्ही कधी अस्पृष्टता नाही उलट प्रोत्साहनच देऊ.

..... मंत्र छोटा तंत्र सोपे.

कोणत्याही स्वभावाच्या माणसाशी सहज जमवून घेण्याची सवय माझ्या मुलाला वार्धिनीमुळे लागली. आलिकडेच एका दूरच्या प्रवासात गाडीत एक अनोल जोडपे होते. या मुलाने त्यांना इतके बोलले

केले की शेवटी त्या स्त्रीने त्यालाच विचारले. तू माझ्या नवऱ्याला एवढे कसे बोलके केलेस ? जी शिस्त स्वयं प्रयत्न करूनही कित्येक आईवडील

मुलांना लावू शकत नाहीत ती शिस्त वर्धिनीचे कार्यकर्ते लहानपणी लावू शकतात असा माझा स्वानुभव आहे.

मोठ्या मुलाचे वाचन स्वरूप वाढले धाकल्याची बाहेरचा

खाड, खाण्याची सवय बंद झाली आहे.

असा कौतुकाचा भाग सांगण्याचा पालकाचा हक्क आहे. तसेच कामातील त्रुटी दाखविणारे पालक नसतील तर कामाची दिशा योग्य रहाणार नाही. पण वर्धिनीच्या कुटुंबातले

पालक मनाने मोकळे आहेत.

माझा मोठा मुलगा गुणी आहे. विविध स्पर्धात भाग घेणारा आहे. जाद्वजिकपणे वर्धिनीत तो निवडला गेला. पण त्याच्या धाकल्या भावाला मात्र घेतले नाही. तो अभ्यासात बेताचा आहे. म्हणून त्याला घेतले नाही. हे मला मुलीच आबडले नाही.

परनिंदा अप्रिय

घरी आम्ही कोणाची निंदा केली तर त्याला अजिबात आवडत नाही. सर्वांशी मैत्रीने वागावे असे त्याला वाटते. कुठल्याही सामाजिक कार्यक्रमाला जाण्याची आम्हाला सवय नव्हती. आता अशा कार्यक्रमांची आम्हालाही ओढ वाटते.

चांगली जाण

येथील विविध उपक्रमामुळे मुलांना समाजात हिंडता येते. लोक कशा अडीअडचणीत असतात हे समजते. त्यामुळे त्यांच्यात चांगली जाण निर्माण होते ही सगळ्यात महत्त्वाची गोष्ट आहे. असे मला वाटते. सहकार्य करण्याची वृत्ती वाढली. तक्रार एकच करावीशी वाटते की वर्धिनीची मुलांना एवढी ओढ लागली आहे का कित्येकदा घरातली कामे न करताच ती वर्धिनीत जातात. मुलांमुळे वडिलांचे तंबाखूचे व्यसन कमी झाले आहे. वाढदिवसाच्या दिवशी घरी जाऊन शुभिच्छा देण्याचा उपक्रम रूपा चांगला आहे.

कुटुंबावरही संस्कार

मुलांच्या बोलण्यात पूर्वी टी व्ही सिनेमा वाड्यातील मुले त्यांच्यांशी केलेली मारामारी हेच विषय होते. आता वर्धिनीशीवाय दुसरा विषयच नसतो. वर्धिनीतल्या चांगल्या सवयी त्यांच्यामुळे त्यांच्या बहिणींना पण लागल्या आहेत. रात्री उशीरा पर्यंत अभ्यास करतो. सहनशीलता वाढली आहे. मुलांसाठी वर्धिनी सुरु होणार

म्हणताच त्याच्या बाहिणींनी सांगितले आम्ही क्लास लावला तरी जाणार नाही. आम्हाला वर्धिनीतच जायचे आहे.

वर्धिनीच्या ग्रंथाव्यातून रोज पुस्तके आपून वाचायची मोठ्या मुलांला सवय लागली. त्यामुळे चांगलीच पुस्तके वाचायची सवय लागली. दररोज तीन तास अभ्यास करायची सवय लागली. दात घासणे, आईवडिलांच्या पाया पडणे या सवयी लागल्या. धाकटी भावंडे यामध्ये चुकारपणा करायला लागली तर मोठा मुलगा रागावतो. ३ तास अभ्यास झाला नसताना धाकट्या भावंडांना मी लीहून घायला लागले तर मोठा मुलगा मला ते करू देत नाही. तो स्वतः वर्धिनीची शिस्त पाळतो व भावंडांनाही पाळायला लावतो. वर्धिनीच्या इमारतीमुळे तर मुलांचा उत्साह फारच वाढला आहे. घरी पाहणे आलेले असो, फिरायला जायचे असो वर्धिनीपुढे ही सारी आकर्षण फिकी पडतात. धाकट्याला ताप आला म्हणून जाऊ नको म्हटले तर तो म्हणाला मी

तेथे खेळणार नाही पण मला जाऊ दे.

चौधाही मुलांचे स्वभाव वेगळे आहेत पण वर्धिनीविषयी मात्र एकमत. गावाला गेल्यावरही पत्रातून वर्धिनीची मात्र चौकशी करण्याचे भान विसरले जात नाही. गावाला जाऊन तेथे पण मुलांना एकत्र करून वर्धिनी भरवू असेच ही मुले म्हणतात. एवढे वर्धिनीशिवाय त्यांना जगणे मुश्किल वाटते. वाड्यातील मुलांची भांडणे मोठा मुलगा सोडवितो. कोणतेही काम

करणे त्यांना अवघड वाटत नाही.

चार तास अभ्यास करायचा म्हणजे करायचा. इतर कोणत्या कारणासाठी वेळ मिळाला नाही तरी चाखेल पण अभ्यास पुरा करायचा. एकवेळ जेवण जेवणार नाही पण अभ्यास करील. उनाडक्या करून वेळ

वाया घालवित नाही. त्यामुळे अभ्यासात प्रगती आहे. आतापर्यंत डोजाच्या कडून, शाळेकडून कोणाकडूनही तक्रार नाही. धाकट्या भावंडानाही अभ्यास करायला लावतो. सर्व नातेवाईक म्हणतात सर्व घराण्यात हा मुलगा चांगला निघाला.

डोजारच्या एका गरीब रस्त्रीला मदत करतो आणि म्हणतो 'आज त्यांना आपण मदत करतो. मदत केलीच पाहिजे. उद्या त्यांची मुले शिकली म्हणजे त्यांच्यावर ही पाळी येणार नाही.'

(येथे असणाऱ्या प्रत्येक मुलाचा जमाखर्च मांडणे अवघड नाही. त्यातील नेमक्या वेधक गोष्टी आपणा समोर मांडणे हे योग्य होईल. म्हणून ह्या काही प्रतिक्रिया.)

दूर दर्शन - छे! अभ्यास!!

टी. व्ही. वर आकर्षक कार्यक्रम असला तरी दररोजच्या वर्धिनीत आग्रह करून बजावलेला अभ्यास पुरा करण्यासाठी टी. व्ही. पासून दूर जाऊन अभ्यास करतो.

साधेपणा • खाण्याची, कपड्याळच्याची तक्रार नाही फॅशन आवडत नाही बहिणीनीपण साधेपणाने रहावे अशा मताचा वर्धिनीमुळे आपला मुलगा कधीही वाईट मार्गाला जाणार नाही असे वाटते. अभ्यासात त्याचे मन एकाग्र होते. वडिलांच्या कामात सहाय्य करतो कुठल्याही कामाला नाही म्हणत नाही.

वार्षिक वृत्त

स्नेहसभा .

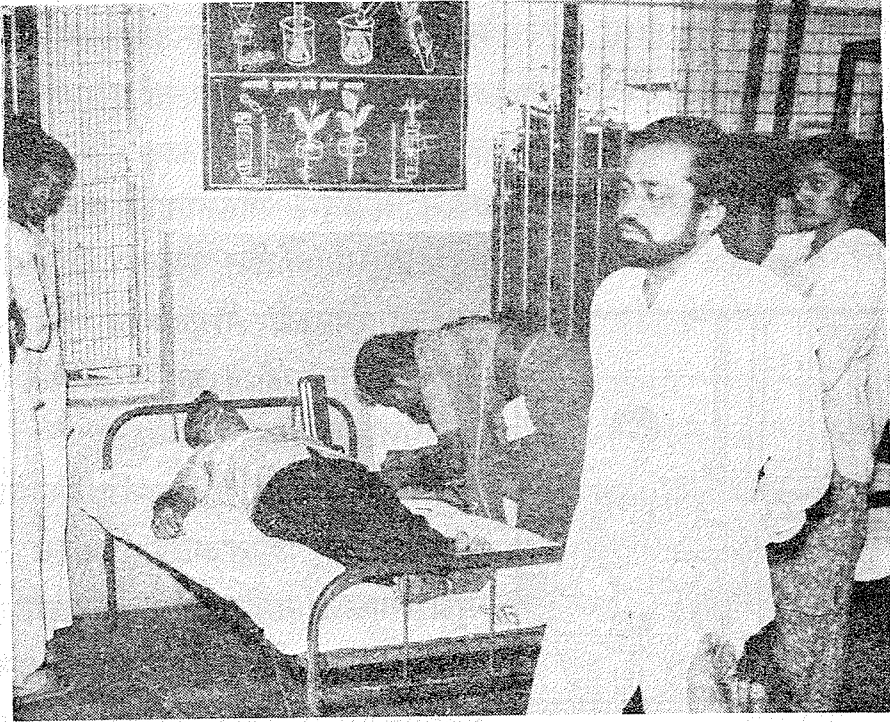
आपल्या वार्धिनीच्या कामामध्ये संपर्काला विशेष महत्त्व आहे. केवळ मुलांशीच संपर्क न ठेवता आपण पालकापर्यंतही स्नेहाचे बंध वाढवून आपल्या परिवारात आपणांच्यांनाही सामावून घेत असतो. पाल्याविषयक, पालकांच्या जबाबदाऱ्या व त्यात त्यांना येणाऱ्या अडचणी समजाऊन घेऊन त्या दूर करण्यास वार्धिनीला काही हातभार लावता येईल का ? यासाठी 'स्नेहसभा' घेण्यात येते. या वर्षी अखंडानंद शाखेच्या तीस पालकांची सभा घेण्यात आली. तर विवेकानंद शाखेवर श्रीमती अनुराधा सहस्रभनुद्धे यांनी पालकांना 'योग्य आहार' या विषयावर मार्गदर्शन केले. त्याचप्रमाणे युवकांच्या पालकांचीही स्नेहसभा विशेष उत्साहात आली. या सधून वार्धिनीचे कार्य योग्य दिशेनेच वाढवू आहो हे जाणवले.

वैद्यकीय :-

वार्धिनीमध्ये मुलांच्या बौद्धिक मानसिक विकासाबरोबरच शारीरिक विकासालाही महत्त्व दिले जाते. त्यासाठी काही नामवंत डॉक्टरांकडून मुलांची संपूर्ण आरोग्य तपासणी केली जाते. दरवर्षी तीनही शाखांवर आरोग्य तपासण्या होतात. यातूनच मागील वर्षी मल्टीव्हिटॅमिन्स (जीवनसत्वयुक्त) गोळ्यांचे वाटप करण्यात आले. तसेच आठवड्यातून दोन दिवस पूरक आहारही देण्यात येतो. काही गरजूना रोज दुग्धही आपणवते.

दानात दान रक्तदान:-

रक्तदानाची वाढती गरज लक्षात घेऊन आपण घंदाही जनकल्याण रक्तपेढीच्या सहकार्याने 'रक्तदान शिबिर' आयोजित केले. त्याला अतिशय उत्तम प्रतिसाद मिळाला. बरेच पालक व आपल्या परिसरातील युवक, अगदी उत्साहाने आले. बरेच जण तर पाहिल्यांदाच रक्तदान करीत होते. वत्याचा काही त्रास होत नाही. हे प्रत्यक्ष अनुभवल्यावर पुढच्या वर्षी अणखी जणाना आम्ही बरोबर घेऊन येऊ असा संकल्प करून गेले.

मनाचीही मशागत - शिबिर :-

सर्वच वर्धक दरवर्षी आतुरतेने वाट पाहत असतात ती शिबिरांची! मुलांना आनंदाची मेजवानी देणारी ही शिबिरे मोकळ्या उत्साहाने वातावरणाबरोबरच बरेच काही नवीन शिकवून जातात. २७ एप्रिल १९८७ रोजी सुरू झालेल्या उन्हाळी शिबिरात तिन्ही शाखांची एकूण

उपस्थिती शून्य होती. तर डोंबिवलीहूनही तीन मुले शिबिरासाठी आली होती. शिबिराचा विषय होता 'स्वयंप्रेरणा व अनुशासन'-इतका अवघड व नकोसा वाटणारा विषय आलेल्या वक्त्यांनी सहजगत्या मुलांना समजावून सांगितला व त्यांच्या आचरणातही स्वाभाविकपणे डोकावू लागला. जे नेहमीच आपल्याला प्रश्न विचारून भंडावून सोडतात, विद्यार्थी मित्रांची गुपिते (१) बाहेर काढित असतात अशांना कोंडीत पकडण्याची संधी

मुलांना मिळाली ती आमच्या शि.प.च्या मुलाखतीतून. शि.प. म्हणजे आमचे शिरीष पटवर्धन. बरं का !

८७ चे दिवाळी शिबिर मॉडर्न हायस्कूल प्रांगणात झाले. प्रज्ञान्त त्याचे सूत्रसंचालन करित होता. अतिशय हुलासीच्या जीवनातून मार्ग काढून घेऊन झालेल्यांच्या स्फूर्तिकथा मुलांना ऐकावयास मिळाल्या

व आणही अशाच पध्दतीने आदर्श उभा करावा असे त्यांना वाटू लागले. त्याशिवाय हे एका अर्थी गानशिबिरही होते. प्रज्ञात व ज्ञानेश यांच्या भावपूर्ण व उत्कट स्वरांनी अनेक अर्थवाही व राष्ट्रप्रेमाने भारलेली गाणी मुलांना वेगळ्याच विस्वात घेऊन गेली. श्री. अरुण खोटे यांचे स्वानुभवावर आधारीत कथा कथन झाले. भालबा केलकर यांचे दैनंदिन जीवनातील विज्ञान या विषयावर उत्कृष्ट व्याख्यान झाले. श्री. दादा पारखी यांनी व्यक्तीगत नियोजन करणे करावे याचे मार्गदर्शन केले सौ. तारा वॉरियर यांनी पुण्यातील जुन्या वाड्यामधील उत्कृष्ट शिल्पकलेच्या वास्तुकलेच्या चित्रपट्टीका दाखविल्या.

विवेकानंद केंद्राने पूर्वीचलाची माहिती देणारा कन्याकुमारी येथील विवेकानंद स्मारक केंद्राचा माहितीपट पुरविला. श्री गोपाळराव फडके यांनी निर्माण केलेला मल्लरवांब, पोहणे, खो-खो या देशी खेळांचा शारभ्रशुद्ध माहिती देणारा एक उत्कृष्ट माहितीपट मुलांना बघायला मिळाला.

मे ८८ मध्ये घेण्यात आलेले लॉ कॉलेज मधील शिबिर अनेक दृष्टीने क्रांतिकारी ठरले. मुलांच्या शिबिराबरोबरच ३० मुलींचेही शिबिर या कालावधीत घेण्यात आले. संगीताताळी, प्रांजली, चिटणीसबाई, उषाताई, सी. दलाया, वासंतीताई, कुंतीताई यांनी आतिशय कौशल्याने ही जबाबदारी पार पाडली. मुलींच्या शिबिराचा विषय होता- कुंड्यावरील कलाकुसर, निसर्गोपचार, आहारशास्त्र, वैयक्तिक आरोग्य व स्वच्छता.

तर मुलांच्या शिबिराचा विषय होता वक्तृत्वविकास व कथाकथन कौशल्य. त्यामध्ये मुलांना प्रसंगनाट्ये, पथनाट्ये सादर करायची? चांगल्या आकर्षक पध्दतीने आपले विचार कसे व्यक्त करावयाचे? याचे शिक्षण मिळाले. स्वतः लिहून मुलांनी काही पथनाट्येही "अंधश्रद्धा" या विषयावर उत्तम बसविले. तर बरेचजण पहिल्यांदाच स्टेजवर येऊन भाषण करावयास शिकले. आमचे या वेळचे शिबिर प्रमुख गिरीश अडके - आतापर्यंतचे सर्वात लहान शिबिर प्रमुख, परंतु आतिशय कौशल्याने, वेळ प्रसंगी कडक धोरण ठेवून परंतु कोणालाही न दुखवित त्यांनी ही जबाबदारी चांगल्या क्षमतेने पार पाडली. यात सर्वांचेच शिक्षण होते. प्रमुखांचे तसेच लहान मोठ्या वर्धकांचेही.

साधुसंत येती घरा.....

वार्धिनींचे काम आता सर्व दिशांनी विकसित होत आहे. यात काही वाटा वार्धिनीला भेट देणाऱ्या कर्तबगार व्यक्ती व त्यांनी सांगितलेले समृद्ध अनुभव यांचा आहे. या वर्षात भेट देणाऱ्या व्यक्ती व त्यांचे विषय बघितले तरी त्याची प्रचीती येईल.

भेट देणाऱ्या व्यक्ती

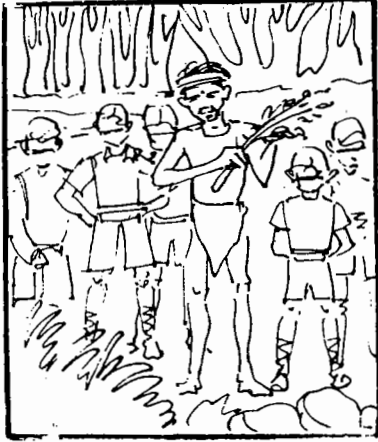
विषय

- १) श्री. भास्करराव कळंबी • कल्याण आश्रम/केरळ मधील संघकार्य
- २) श्री. चंद्राम गुरुजी सोलापूर • भटक्या विमुक्त जातीच्या समस्या व त्यांच्या संघटनेची आवश्यकता
- ३) श्री. कंदलगावकर (बृहन्महाराष्ट्र महाविद्यालय) व राष्ट्रीय सेवा योजनेतील विद्यार्थी. • राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वरूप व नवीन उपक्रम.
- ४) श्री. मोरोपंत पिंगळे • कार्यकर्त्यांचे अभ्यास नियोजन
- ५) श्री. रमाशंकर उपाध्याय • दीनदयाळ शोध संस्थानचा गोंडा प्रकल्प
- ६) कु. गायत्री सेवक • शिवापूर परिसरातील दारुबंदी अभिनयातील रोमांचकारी प्रसंग
- ७) श्री. बोकील • ग्रामीण शिक्षणाच्या समस्या व उपाय
- ८) श्री. क. ना. जोग • मुस्लिमांचा इतिहास व राजकारण
- ९) श्री. अजित कानिटकर • नागालँड मधील जनजीवन
- १०) श्री. सुधाकर वैद्य • आसाम प्रांतातील परिस्थिती
- ११) श्री. ग. नी. जोगळेकर • महानगरपालिकेतील कामाचे अनुभव.

शिवाय गुजराथचे माधवराव कुलकर्णी, के. ई. एम्. हॉस्पिटलच्या डॉ. बानु कोयाजी ह्यांच्या भेटीही स्फूर्तिदायक ठरल्या.

या व्यातिरिक्त "स्व"रूपवर्धिनीच्या काही वर्धकांनीही बाहेरगावी काही भेटी दिल्या.

८७ च्या जुलैमध्ये किरीर, महेश, संतोष यांनी तळासरी येथील वनवासी कल्याण आश्रमाला भेट दिली. तेथील कार्यक्रमाचे स्वरूप काय असते? त्यांचा त्या क्षेत्रात किती प्रभाव आहे? हे तर त्यांना प्रत्यक्ष

पहावयास मिळालेच शिवाय तेथील सेवाभावी, निस्पृह वृत्तीच्या कार्यकर्त्यांची तळमळ व प्रकल्प उभारण्यासाठी घेतलेले अपरंपार कष्ट यांचे जवळून दर्शन घेता आले. आयुष्यात यासारखेच काही काम उभे करण्याची स्फूर्ती ते तेथून घेऊन आले. या वास्तव्यात त्यांना तेथील मुलांना अभ्यासातील अडचणी दूर करण्यात मदत केली व चांगल्या तऱ्हेने अभ्यास करण्याची कोशल्यही शिकवली.

पराग व प्रज्ञांत हे ज्ञान प्रबोधिनी च्या कन्याकुमारी येथे झालेल्या विवेकानंद केंद्रातील साधना त्रिविराचा अनुभव घेऊन आले. तेथील प्रसन्न वातावरणात विवेकानंद व त्यांचे गुरुबंधु यांनी राष्ट्रजागृतीसाठी केलेल्या कार्याचा अभ्यास म्हणजे आनंददायक अनुभव होता. त्याशिवाय प्रबोधिनाच्या कार्यक्रमातील रेखीव नियोजन व शिस्त त्यांना स्वतःच्या आयुष्यात तर उपयोगी पडेलच पण वर्धिनीच्याही कामाला उपयुक्त झाले.

सेवेतच सार्थक जवसावे, जिवाशिवाचे मित्र जुळावे !

वर्धिनीच्या कार्यक्रमांमध्ये वैयक्तिक विकासाबरोबरच सामाजिक जाणीव वृद्धिंगत करण्याचे प्रयत्न असतात. हे सहजरित्या होणारे संस्कारच चांगले कार्य करण्याची प्रेरणा देतात. दरवर्षी रक्षाबंधनाच्या वेळेस

आपण सर्व प्रथम आपल्या परिसरातील वस्त्या, ससून, तारांचंद यासारखी रुग्णालये, येथे तर जातोच त्याशिवाय लोणावळा येथील बालग्राम, येरवडा बालसुधार केंद्र, निवारा (वृद्धाश्रम) यासारख्या सेवाभावी संस्थांनाही भेटी देतो. त्यामुळे सेवेचा अंकुर आमच्या मुलांच्या मनातही रुजतो. दिवाळीच्या वेळीही आपल्या बांधवांची आठवण ठेवून आपल्या घरातील फराळाचे पदार्थ घेऊन अशा ठिकाणी जातो. या वर्षी आपण 'मुक्तांगण' या व्यसनमुक्ती केंद्रालाही भेट दिली. तेथील आपल्या गर्द पिडित बांधवांच्या समस्या, त्यांना हे जीवघेणे व्यसन कसे लागले याविषयी विचारपूस केली. त्यांना 'स्व'रूपवर्धिनी विषयी माहिती दिली. शेवटी निघताना त्यांच्यातील एकजण उद्गारला "मला जर यासारख्या संस्थेची आपुलकी लाभली असती तर मी गर्दुला झालो नसतो!! ह्यामुळेच "आजोळ" ह्या कल्पनेला पुष्टी मिळाली.

विशेष समारोह

की घेतले व्रत न हे आम्ही अंधतेने-----
"स्व"रूपवर्धिनीच्या वाटचालीत महत्वाचा सहभाग असलेले आपले काही कार्यकर्ते

इतर क्षेत्रात भरारी मारण्यासाठी म्हणून सिध्द झाले आहेत. आपली बागेश्री दिदी (आता सी. बागेश्री पोंक्षे) अरुणाचल प्रदेशात विवेकानंद केंद्राचे काम करण्यासाठी म्हणून गेली. तर आपल्याकडे शिकवण्यास येणारे एक शिक्षक श्री. मोडक सर हे दीनदयाळ शोध संस्थानच्या ग्राम सुधार प्रकल्पात सहभागी होण्यासाठी बीड जिल्ह्यात गेले. त्यांना शुभेच्छा देण्याच्या

कार्यक्रम-प्रसंगी आसू आणि हंसू यांचा अपूर्व संगम झाला होता. ही आमची बिनीची तुकडी आहे. येथून पुढे अशा अनेक तुकड्या आपल्या मातृभूमीच्या सेवेसाठी सिद्ध होतील हीच एक या कार्यक्रमापासून स्फूर्ति घेऊन मुले घरी गेली.

वार्षिक उत्सव

दरवर्षी आपण संक्रांतीच्या निमित्ताने वार्षिक उत्सव साजरा करतो. यंदा या कार्यक्रमाला श्री पद्माकर किंबे हे अध्यक्ष होते 'रामकृष्ण' शाखेने संगीताच्या तालावर सांघिक सूर्यनमस्काराचे अत्युत्तम प्रात्याक्षिक सादर केले तर विवेकानंद शाखेने कवायत हे प्रात्याक्षिक केले अखंडानंद शाखेच्या वर्धकांनी 'योगासनाच्या रचनेचे शारभद्राध्व व सुंदर प्रात्याक्षिक सादर केले. या उत्सवाच्या सर्व व्यवस्था व नियोजन युवक गटाने लाकडीने पार पाडल्या.

अखंड भारत स्मरणदिन

१५ ऑगस्ट १९४७ला आमचा खंडप्राय देश स्वतंत्र झाला स्वरा, परंतु खंडीत होऊन फाळणीचे शल्य उरात बाळगून..... या बुद्धीची घटनेचे स्मरण म्हणून, हा देश पुन्हा अखंड, समर्थ करावयाचा आहे म्हणून-- ---- अखंड भारत स्मरणदिन दि १४ ऑगस्ट ला रात्री ११ वाजता पार पडला. आपल्या भागातील सुमारे तीनशे युवक कार्यक्रमाला उपस्थित होते. अध्यक्ष होते श्री. सुरजीतासिंग, तर प्रमुख वक्ते प्रा. रामभाऊ दिंबळे यांचे अभ्यासपूर्ण भाषण झाले.

वास्तुदेवते प्रसन्न होऊनी आशीर्वच द्यावे -----

गेली नऊ वर्षे पुढेकळ परिश्रम केल्यानंतर 'स्वरूप

वार्धिनीचा वृक्ष आता विस्तारत आहे. मुख्य अडचण होती जागेची --- परंतु अनेक कार्यकर्त्यांच्या अविश्रांत परिश्रमाने आज संस्थेची भव्य वास्तु उभी राहिली आहे. दि. २६ फेब्रुवारी १९८८ ला.

श्री वसो जयसिंगभाई मरिवाळ यांच्या हस्ते वास्तु-शांतीचा धार्मिक विधी संपन्न झाला. तर दि. १ मे १९८८ ला प.पू.श्री. बाळासाहेब देवरसांच्या हस्ते नूतन वास्तूचे उद्घाटन झाले. त्यावेळेस बाह्यरातील तणावपूर्ण परिस्थितीतही संस्थेविषयीच्या आपुलकीमुळे सुमारे ८०० ते ९०० हितचिंतक उपस्थित होते. हे वार्धिनीच्या कार्याचे यशच आहे. रामकृष्ण मिशनचे स्वामी स्मरणानंदजी हे आशीर्वच द्यावयास उपस्थित होते. या कार्यक्रमातील विशेष उल्लेखनीय घटना म्हणजे सुरवातीपासून आपल्या कार्यास शुभेच्छा चिंतणाऱ्या व विद्यानिकेतन शाळेची देखरेख करणाऱ्या श्री. वसो पार्वती दींडेकर यांनी या प्रसंगी स्टीलचे तांब्याभांडे संस्थेस भेटीदारवळ दिले. या व अशा अनेकांच्या प्रेमामुळे 'स्वरूप'वार्धिनीचे स्वप्न सत्यात उतरत आहे.

तसेच दि. २ मे ला 'स्वरूप'वार्धिनीतील युवकांचा प.पू.श्री. बाळासाहेब देवरसांशी बार्तीलाप झाला. त्यांनी युवकांना त्यांच्या भावी जीवनाची दिशा ठरविण्यासंबंधी मार्गदर्शन केले व 'स्वरूप'वार्धिनीच्या कार्यास शुभेच्छा दिल्या.

‘स्व’-रूप वर्धिनी

वास्तू उद्घाटन

गीत

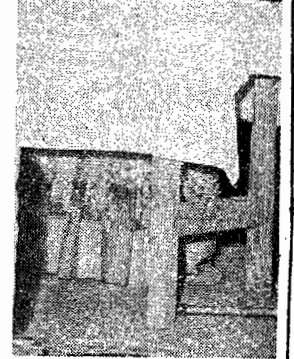
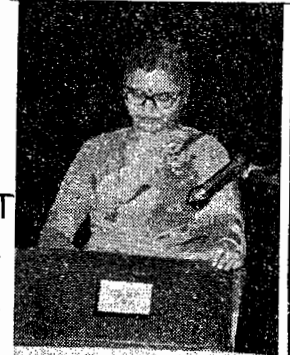
वास्तुदेवते प्रसन्न होऊनि आशीर्वच द्यावे
मनी योजल्या शुभ संकल्पा मूर्त रूप यावे ॥ १ ॥
समाज माझा, मी ही त्याचा, भाव मनी विलसावा
अंधारातील ‘जीवन यात्रीस’ आशा किरण दिसावा ।
शिक्षण अवघे असे मिळावे, जसे राम-कृष्ण-शिवबांना
भाग्यविधते जना मिळावे, सुखदायी सर्वांना ।
सुजलाम् सुफलाम् देश बनावा, स्वप्न सत्य व्हावे ॥ १ ॥

विद्या विनये, बल तेजाने, विशाल करुनी मने
आचरुनी व्रत हे सारे, जग जिंकू प्रेमाने ।
सेवा व्रतमय इथे फुलावी, जन जीवन सुमने
मातृभूमीच्या पूजेसाठी हा अर्पण आनंदाने ।
स्वरूप आमुचे आम्हास उमजो, आशिष असे द्यावे ॥ २ ॥

नकोत सत्कार कोडकोतुके वा सुमनांच्या माला
क्षणक्षण, कणकण, इथे घडावा, भिडण्या आकाशाला ।
वास्तुदेवते तुझ्या अंगणी, यज्ञ महान सजावा
तव अंकावर एक रूप हो, गृह-आश्रम-शाला ।
अमृत स्पर्श तुझ्या ज्ञानमय, जीवन कृतार्थ व्हावे ॥ ३ ॥

गायिका

(सौ. शोभा टिळक)

नव्या इमारतामध्ये सुरु झालेले प्रकल्प .

- १ बालवाडी - सौ. सिंधूताई जोशी व श्रीमती पुष्पाताई नडे यांच्या मार्गदर्शिनारवाली हा प्रकल्प सुरु झाला आहे. दुपारी १२ ते ३ या वेळात हा प्रकल्प चालतो. सुमारे २० बालके या उपक्रमात सहभागी झाली आहेत.
- २ आरोग्य केंद्र - आर्थिक वृद्ध्या दुर्बल घटकातील सर्वांसाठी, दररोज दुपारी १ तास हे आरोग्य केंद्र चालते. डॉ. गीत, डॉ. जोशी, डॉ. धडफळे, डॉ. देवधर, डॉ. सौ. आपटे व डॉ. श्रीमती राव हे या आरोग्यकेंद्राचे आधारस्तंभ आहेत.
- ३ आजोळ - आई वडील दोघेही नोकरीवर व घरात साभाळणारे कोणीही नाही अशा स्थितीत घरी एकट्या असलेल्या १० ते १४ वर्षे वयोगटातील मुलांमुलींसाठी हा प्रकल्प नुकताच सुरु झाला आहे. सकाळी शालित जाणाऱ्या मुलांमुलींसाठी हा प्रकल्प विशेष उपयोगी आहे. श्री. नाना जोशी व श्रीमती राजवाडे हे या प्रकल्पाचे काम पहातात.
- ४) अभ्यास वर्ग - इयत्ता ७ वी मधील कच्च्या मुलांमुलींसाठी विशेष अभ्यासवर्ग जुनपासून सुरु झाला आहे.
- ५ कन्यका विभाग - १ जुलैपासून परिसरातील ५ वी - ६ वी मधील मुलींसाठी आठवड्यातून चार दिवस 'भगिनी निवेदिता शारवा' सुरु झाली आहे. कु. संगीता पोतफोडे व कु. सुचेता भगत या दोघी या विभागाचे काम पहातात.

संकल्पित प्रकल्प :-

- १ अभ्यासिका : अभ्यासास जागा नसल्याने कुचंबणा होणाऱ्या गरजू विद्यार्थ्यांसाठी हे केंद्र सुरु करण्याचा प्रयत्न चालू आहे.
- २ ग्रंथालय व वाचनालय : मुलांची वाचनाची गोडी वाढवी घ्यासाठी हे केंद्र सुरु व्हायचे आहे.
- ३ मातृस्पर्श : (दिशू सीरभ केंद्र) : २॥ते ५ वर्षे वयोगटातील मुलांसाठी हे संगोपन केंद्र सुरु होणार आहे.
- ४ व्यसनमुक्ती केंद्र : व्यसनमुक्तीसाठी विशेष कार्य केलेल्या काही कार्यकर्त्यांच्या सहकार्याने असे एक केंद्र चालविण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत.

 *WITH BEST COMPLIMENTS FROM:-
 *
 M/s.RELIABLE ENGINEERING WORKS.
 *(FABRICATORS & CONTRACTORS)
 *368, NANA PETH,PUNE:411 002
 *(TEL.NO.26575)

●● प्रार्थना

नमस्कार देवा तुला आमुचा हा
करी आमुची मायभूमी महा ॥

हिचे रूप चैतन्यशाली दिसावे
जगाला कळावी हिची थोरवी ।

स्मरणी हिच्या त्या कथा अन् व्यथाही
हिला न्यायचे रे पुन्हा वंभवी ।
अज्ञा सर्व स्वप्नांस सामर्थ्य द्यावे
म्हणूनीच देवा नमस्कार हा ॥ १ ॥

जनांचा प्रवाहो इथे चाललेला
सदा संस्कृतीच्या मुळापासुनी ।
पिढ्या नांदती भोवती बांधवांच्या
अम्ही भिन्न ना त्यांचियापासुनी ।
तयांच्या कळा जाणवाव्या अम्हाला
तयांच्या सुरवाचीच लागी स्पृहा ॥ २ ॥

स्फुरो कल्पनाशक्ति अभ्यास-यत्ने
वनो शुद्ध बुद्धीहि तेजास्विनी ।
शरीरास आरोग्य, संकल्प चिन्ती
नि आत्म्यास इच्छा शुभाकांक्षिणी ।
पदी धैर्य, बाहूत शौर्य स्फुरावे,
घडावी विवेकी कृती-ध्यास हा ॥ ३ ॥

प्रभो तू चिदानंदरूपी असोनी
अणू रेणु ब्रह्मांड तू व्यापिले ।
तुझे अंश आम्ही, तुझ्या पूजनाचे
पहा दिव्य हे ध्येय स्वीकारले ।
पुन्हा जन्म घेऊ, स्वराष्ट्रास ध्याऊ
प्रतिज्ञेस या तूचि साक्षी रहा ॥ ४ ॥

● प्रार्थनेचा अर्थ ●

चेतन्य म्हणजे जिवंतपणा, जगण्याची उर्मी, उत्साह, कोणत्याही गोष्टी बदल आकर्षण, ओढ वाटते, ती तिच्यातील चैतन्यामुळे. प्रत्येकजण स्वतःच जिवंत असतो पण आपल्या जागेपणाची परिणाम कारक जाणीव इतरांना होणे महत्त्वाचे. आमच्या मायभूमीची थोरवी साच्याना कळण्यासाठी तिचे सध्या सुप्त असलेले चैतन्य सध्या जगापुढे आले पाहिजे. हे चैतन्य दारवविण्यासाठी मातृभूला भौतिक आणि आध्यात्मिक संपत्ती मानसिक आणि शारीरिक सामर्थ्य प्राप्त करून दिले पाहिजे. पण नुसते 'वैभव प्राप्त करून देऊ' म्हणून काही होत नसते, तर त्यासाठी कथा, गौरवगाथा, महानता जशा लक्षात घ्यायच्या तशाच व्यथा, व्याकुळता, कळाहीनता आणि दुर्दशाही, म्हणजेच भरलेल्या अर्घ्या पेल्याबरोबरच आपण पेला किती आणि कोठे रिकामा आहे हे नेहमी लक्षात ठेवून त्याप्रमाणे प्रयत्न करून आपले ध्येय गाठले पाहिजे. ते ध्येय आज स्वप्न आहे, हे आम्हालाही माहित आहे, पण आजच्या स्वप्नाला उद्याच्या सत्यात उतरविण्यासाठी लागणाऱ्या क्षमता, सामर्थ्य 'स्व' साधनेतून प्राप्त करता याव्यात म्हणून वरदानासाठी नव्हे तर आशीर्वादासाठी हा नमस्कार !

जगातील कित्येक संस्कृती कळाच्या ओघात मरमराटीस येऊन -हास देरवीलं पावल्या. पण आमच्या संस्कृतीची सुरुवाती पासून अगदी आतापावेतो अनेक जाणत्या लोकांची अखंड, अविरत अशी परंपरा चालू आहे. एकमेकांना समजावून घेणाऱ्या, संकटाना सारे मिळून सामोऱ्या जाणाऱ्या, पुखाबरोबर दुःखातही वाटेकरी होणाऱ्या आमच्या भाईबंदांच्या

पिढ्या आमच्या सभोवताली वावरत आलेल्या आहेत. प्रत्येक पिढीने या गौरवशाली वारशात आपल्या कृतीने मोलाची भर घालून एक महान वारसा आमच्यापुढे ठेवला आहे. या वारशात आमचाही वाटा मिळवून आम्ही त्यांच्यातलेच एक आहोत हे आम्ही दाखवून देणार आहोत. हे सारे करण्यासाठी, सध्याच्या व्यथा दूर करण्यासाठी एकमेकांचे खरे बांधव होण्याची गरज आहे. 'काटा बोवे दुसऱ्या पाया, पाणी आपल्या डोळा' या वचनाप्रमाणे एकमेकांच्या वेदना जाणवल्या पाहिजेत.

पण नुसतेच डोळ्यात पाणी न येता ती दुःखे दूर करण्यासाठी सर्वांनी मिळून उन्नतीकडे जाण्यासाठी त्या दिशेने आमची पावले सदाशित वळावीत. हेच केवळ मागणे देवा आपलकडे आहे. फार नाही.

बुडत्याला वाचविण्यासाठी स्वतःला पोहता यायला पाहिजे. दुसऱ्याला चक्रव्यूहातून बाहेर काढताना आपण त्यात फसणार तर नाहीना, याची काळजी आधीच घेतली पाहिजे. दुसऱ्याला आपल्या बरोबर उन्नतीला नेताना स्वतःच्या प्रगतीचे मार्ग आधीच तयार झाले पाहिजेत. त्यासाठी नियमित अभ्यास हा हवाच. अभ्यास; मग तो शिकण्याचा असेल किंवा शिकविण्याचा असेल, त्या अभ्यासाने आमची बुद्धी शुद्ध, सतेज आणि धारदार बनून कल्पनादाक्तीलाही स्फुरण्यास भरपूर वाव देणारी होवो. आमच्या महान परंपरेत शरीरसाधना हे पहिले धर्माचरण सांगितले आहे. निरोगी, चांगल्या शरीरातच चांगले विचार, चांगली कृती रहात असते. म्हणूनच बौद्धिक आणि मानसिक अभ्यासाबरोबरच आम्हाला शारीरिक अभ्यासाने व्यायामाने उत्तम आयुरारोग्य लाभोवे. संकटापासून दूर जाण्यापेक्षा त्याच्याजवळ जाऊन त्याचा नाश करण्याचे धाडस आणि आवश्यक ती गती पायांमध्ये येवो.

हातांमध्ये संकटांचा सामना करणारी वीरता सतत येऊ दे. परंतु ह्यासाठी एक निश्चय हवा. तो जर कमी असेल तर ह्या साऱ्या तोंडच्या गप्पाच होतील.

म्हणूनच आमच्या मनामनात कृतनिश्चयी वृत्ती बाणो या कृतनिश्चयी वृत्तीमुळे येणाऱ्या गुणांना विवेकी, प्रसंगाला साजेशा सर्वोत्तम विचारांच्या कृतींची जोड लागावी.

हे परमेशा, हाच ध्यास, हीच ओढ आम्हा साऱ्यांच्या तनमनात जागृत होवो.

हे शाश्वत चिरंतन संपूर्ण आनंद स्वरूप परमेश्वरा! या साऱ्या विश्वातील अणु-रेणूमध्ये, प्रत्येक गोष्टीमध्ये, आम्हासर्वांमध्येही तू भरून उरला आहेस.

तुझेच एक रूप अंश आमच्यामध्ये असल्याकारणाने तुझ्या भव्य रूपाची पूजा करण्याची, महती गाण्याची पात्रता आम्हाला लाभली आहे. या पात्रते बरोबरच आमची कर्तव्ये लक्षात घेऊन तुझ्या पूजेचे स्वीकारलेले प्रयत्न साधव होऊ दे ना!

स्वराष्ट्रसेवेच्या मायभूमीच्यासेवारूपी पुष्पाने आम्ही तुझी पूजा करणार आहोत. या जन्मीच्या सुमनाने पूजा पूर्ण होणार नसली तर पुढील जन्मीचे सेवापुष्प आम्ही अगोदरच तयार ठेवले आहे.

हे कुसुम अर्पण करताना सदैवित स्वराष्ट्र सेवेचा सुवास दरवळण्यासाठी आम्ही तुला 'साक्षी' धरत आहोत. तुलाच साक्षी अशासाठी ठेवले आहे की जगाच्या पाठीवर कोठेही गेलो तरी या चराचर सृष्टीत घरलेल्या चैतन्यरूप तुला पाहून आमच्या पूजेचा आणि पूजेला आणलेल्या फुलांच्या कार्याचा विसर आम्हास कधीही पडणार नाही.

या आठवणीसाठीच हे परमेश्वरा तुला हा नमस्कार

-- शिबिर संकलन --

प्राचीन काळच्या शिक्षणपध्दतीत विद्यार्थी गुरुच्या घरी रहात. द्राहरी मोहापासून, तेथील सुखसोयीपासून दूर एका निर्मळ निक्रेप वातावरणात साध्या राहणीत व श्रमात ठानंद घेत अध्ययन करीत. त्याचेच छोटेसे आगळेवेगळे परंतु.....

८ तोच परिणाम साधणारे, काळाशी सुसंगत स्वरूप म्हणजेच

'स्व' रूपवर्धिनीची शिबिरे

८ वर्धिनीतील विद्यार्थी या अफाट जगामध्ये कुठेही गेला तरी तो या स्पर्धेच्या युगात टिकला पाहिजे, त्याची श्रमनिष्ठा जोपासली पाहिजे

अनेक विषयांचे चौफेर ज्ञान त्याला असले पाहिजे --- तो स्वयंपूर्ण असावा त्यासाठी अनेक विषयांवरची शिबिरे आयोजित केली जातात.

१९८१ साली वर्धिनी आणि आंतरभारती बालग्राम यांचे संयुक्त शिबिर उन्हाळ्यात पार पडले. भर डोंगरामध्ये हिरव्यागार करवंदांच्या जाळ्यात असणाऱ्या बालग्राम, लोणावळा येथे हे शिबिर तेथील अनाथ विद्यार्थी बरोबर झाले. अकरा दिवसांच्या

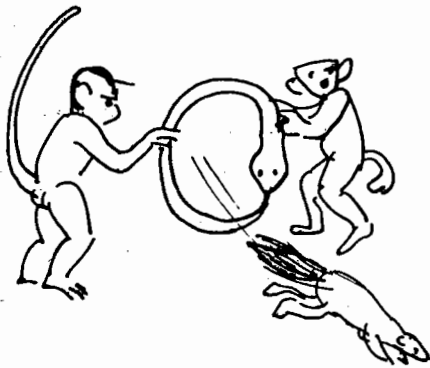
ह्या शिबिरापासून मुलांना अनेक नव्या चांगल्या सवयी लागल्या.

- १) गार पाण्याची आंघोळ २) दोन वेळा दात घासण्याची सवय.
- ३) पहाटे उठणे ४) नावडते पदार्थ खाणे ५) आई पासून दूर राहण्याची सवय झाली. त्याबरोबर स्वतःची भांडी स्वतः घासणे

ब स्वतःचे कपडे धुणे, काहीजणांनी तर घरी गेल्यानंतर सुद्धा या सवयी तशाच कायम ठेवल्या.

लोणावळा शिबिरापासून अशा शिबिरांना सुखात आली. अनेक ठिकाणी अनेक विषयावर शिबिरे होत होती. मुले घडत होती. तर एका S.P. College च्या शिबिरात तीन दिवस क्रीडाकौशल्य शिकविण्यात आले. धावणे, उंच उडी यांची शाररीय माहिती मुलांनी केली.

लोणावळ्याच्या बालग्राम शिबिरात आगीच्या कड्यातून उड्या मारण्याचे साहस मुलांनी हसत हसत केले. एकावेळी एकाच कडीतून

एकानेच नाही तर तीन तीन कड्यातून तीन जणांनी एकाच वेळा उड्या मारल्या! मुले स्वस्थचित्त होती पण प्रात्यक्षिक पहाणारे मात्र उर्गीच अस्वस्थ होत होते.

उन्हाळी, दिवाळी सुट्ट्यांमध्ये होणाऱ्या शिबिरात शालेय अभ्यास फक्त

दहावीसाठी. परंतु बाकी सर्वासाठी विषय असतात. कधी हस्ताक्षर सुधारणा शिबिर, वाचन वेग कसा वाढवावा? अभ्यास कसा करावा? वक्तृत्व सुधारणा शिबिरामध्ये तर मुलांना स्वतःच प्रसंगनाट्ये, पथनाट्ये तयार करण्यास सांगितले. ---आले---मुलांच्या प्रतिभा-शक्तीला परंब फुटले. भ्रष्टाचारापासून ते अंधश्रद्धानिर्मूलना सारख्या अनेक विषयांवरची पथनाट्ये, प्रसंगनाट्ये, अगदी बारकाव्यासह स्वतः कथा रचून, लिखाण करून, क्वचित प्रसंगी कान्यातूनही मुलांनी सादर केली.

• रविवारची मेजवानी •

असे वक्ते

श्री. राजेश देशमुख व
श्री. जयंत कंधारकर
श्री. पु.ग. वैद्य

श्री. डॉ. गिरीष बापट

श्री. डॉ. अशोकराव निरफराके
श्री. ग.नी.जोगळेकर

श्री. कृ.ल.पटवर्धन
श्री. जयसिंगभाई मरिवाला
श्री. यशवंतराव लेले

श्री. विनायक देशपांडे
श्री. विलास चाफेकर

श्री. अप्पा सोहनी

श्री. एस. व्ही. कुलकर्णी
श्री. मुकुंदराव गारे

श्री. ब.ना.जोग

अशी व्याख्याने

विद्यापीठातील

भ्रष्टाचार

आपटे प्रज्ञालेच्या यज्ञाखी

वाटचालीचे रहस्य

परदेशात स्वत्व कसे
टिकविले?

संघटनेसाठी सूत्रबद्ध अनुशासन
सर्वजनिक जीवनातील
टक्के टोणपे

संघटन कौशल्य

उद्योगशीलता

पुरुषार्थता, स्वयंशासन व
अभ्यासाशिवाय अवांतर वाचन.

आळंदी संमेलन

'जाणीव' संस्था परिचय व

सार्वजनिक जीवनातील आंबटगोट.

कल्याण आश्रम व सामाजिक

जीवनातील अनुभव

स्वतःच्या जीवनाची जडण घडण.

'भारताबरोबर स्वतंत्र झालेल्या

देशाच्या आर्थिक प्रगतीचा

तौलनिक अभ्यास

स्वातंत्र्यानंतरचा मुस्लिम प्रश्न.

श्री. यशवंतराव लेले
 श्री. शिवराय तेलंग
 श्री. सी.०ही. बापट I.P.S.
 श्री. सुभाषराव देशपांडे

श्री भास्करराव कळंबी
 श्री. रामनाथ चव्हाण

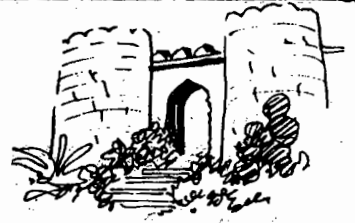
पुस्तक वाचन
 वाचन

श्री. चंद्राम गुरुजी

नियोजनबद्ध जीवन,
 सेवाकार्य व प्रकल्प,
 शैक्षणिक मार्गदर्शन,
 प्रबोधिनीने दाखविलेली जीवन
 विज्ञान
 मुलांना जीवनाचे मार्गदर्शन
 भटक्या जातीजमाती बद्दलचे
 अनुभव विश्व
 अखंड भारत
 'सोबत' मधील लेख
 (रिडल्स आणि तमस)
 लमाणी लोकांच्या जीवनात
 स्थिरता कशी आणली?

 *WITH BEST COMPLIMENTS FROM:-
 *M/S, ELECTROMARK ASSOCIATES.
 *1216, SHIVAJINAGAR, PUNE: 411 005
 *(TEL. NO. 53217)

रामकृष्ण शारवा
रवींद्रनाथ टागोर विद्यानिकेतन
बारणे रस्ता, मंगळवार पेठ,
पुणे ४११०१९

वेळ :-
सोम.ते शुक्र. ६-१५ ते रात्री ९-३०
शनिवार - दुपारी ४-३० सायं ७-३०
रविवार - सकाळी ७-३० ते १०-३०

विवेकानंद शारवा
मॉडर्न हायस्कूल
विद्यापीठ चौक, पाषाणरोड,
पुणे ४११००७

वेळ :-
सोम.ते शुक्र. सायं ६-१५ ते रात्री ८-३०
शनि. - दुपारी ४-३० ते सायं. ७-३०
रविवार - सकाळी ७-३० ते १०-३०

अखंडानंद शारवा
हुतात्मा बाबू गेजू विद्यालय,
बिबवेवाडी,
पुणे ४११०३७

वेळ :-
सोम.ते शुक्र. सायं ६-१५ ते रात्री ८-००
शनिवार - सायं. ५-०० ते ७-००
रविवार - सकाळी ७-३० ते ९-३०।

संपर्क :-

1) श्री. कृ. ल. पटवर्धन (कार्याध्यक्ष)

४२८/२० शिवाजीनगर, पुणे ४११०१६ दूरभाष ५५८३५

2) श्री. रा. प. देसाई (कार्यवाह)

पितृपारवर, सर्गे नं. ४७, प्लॉट नं. ५६, दत्तप्रसाद हौ. सोसायटी,

वडगाव ओरी, पुणे ४११०१४ दूरभाष ६४३७५

सौ. कुंतीताई मुजुमदार

(सहकार्याध्यक्षा)

मनाली अपार्टमेंट्स ४२९/बी गोरवले रोड, पुणे ४११०१६ - दूरभाष-

५३६०६

• सन्माननीय सभासद •

श्री. एम्. ए. वद्दरवान

श्री. जयसिंगभाई मरिवाला

श्री. नानासाहेब पवार

श्री. अविनाश वारदेकर

पद्मश्री अनुताई वाघ

• कार्यकारी समिती •

अध्यक्ष •

श्री. पु. व. श्रॉफ

उपाध्यक्ष •

श्री. अ. न. गोगावले

कार्याध्यक्ष •

श्री. कृ. ल. पटवर्धन

सहकार्याध्यक्ष •

श्री. व. ना. दाते

सहकार्याध्यक्ष •

श्रीमती कुंतला मुजुमदार

कोषाध्यक्ष •

श्री. श्री. डॉ. सामळ

सचिव •

श्री. रा. प. देसाई

सहसचिव •

श्री. शिरीष रा. पटवर्धन

• सभासद •

श्री. प्रतापराव पवार

श्री. वा. दे. संचेती

श्री. कां. गि. शहा

श्री. कृ. गो. लवळेकर

प्रा. श्रीमती उषाप्रभा देसाई

श्री. उदय गुजर

श्री. पुरवराजजी जैन

• आर्थिक निवेदन •

आपल्या कार्याला सुरूवात झाल्यापासून सतत सर्वांकडून भरपूर पाठिंबा मिळाला आहे. अजूनही मिळतो आहे. आजवर म्हणजे गेल्या ९ वर्षात आपल्याकडून सुमारे १६ लाख रु. मिळाले आहेत. त्याच्या साहाय्यानेच आम्ही ही १६ लाखाची वास्तू एका पैशाचेही कर्ज न काढता पूर्ण केली. प्रत्यक्षात बँकेचे ४ लाख रु. चे कर्ज मंजूर होऊनही त्याची आवश्यकता भासली नाही. तसेच गेल्या ८-९ वर्षात ४ लाख रु. मुलांच्या सर्वांगीण ढन्नतीसाठी खर्च झाले.

आता वास्तूउभारणी झाली, मात्र त्याचबरोबर सुमारे ५,००० रु. चा मासिक खर्च सुरू झाला. त्याचप्रमाणे अनेक उपयुक्त असे संकल्प नजरेसमोर आहेत मात्र त्यासाठी द्रव्यबलाची आवश्यकता आहे. ही वास्तू सतत जागती रहावी दिवसभर समाजापयोगी सत्कर्म घडत रहावे असे आपले मंगल स्वप्न आहे.

मुलांचा पूरक आहार, काहींना रोज दूध, काहींना फी-पुस्तके-अभ्यासिका, औषधे, शरभक्रियांचा खर्च असे सहाय्य, शैक्षणिक गोष्टीवरील खर्च, या सर्व प्रकारच्या खर्चास कोणत्याही प्रकारचे सरकारी किंवा महानगरपालीकेचे अनुदान नाही. संस्कार, शिक्षण या सारख्या महत्त्वाच्या विषयाकडे जास्त लक्ष पुरविताना आर्थिक सहाय्य गोळा करण्यासाठी खूप कष्ट वेळ खर्च करावा लागतो. हे काम आपण जितके हलके करावे, तितकी संस्कारक्षम व संवेदनाशील युवापिढी निर्माण करण्याचे तुमचे आमचे स्वप्न साकार करण्याची धडपड आम्हाला अधिक गतीने करणे वाक्य होईल.

अशा वेळी आपणा सर्वांना एक नम्र आवाहन आहे. आपण स्वतः वर्षाला किमान २००/- रु. व्यावेत किंवा निकटवर्तियांना तसे करण्यास प्रवृत्त करावे.

संस्थेला आयकराची ८०-जी कलमानदारे सवलत उपलब्ध आहे.

(न.पी/२६५ - एस ५२६/८५-८८ अय टू ३१-३-९१)

या सर्वांचा उपयोग निश्चितच सत्कार्यासाठी होईल याची खात्री बाळगावी.

आता यांचे स्मरण तेवढे शक्य आहे !

'स्व-रूप' वर्धिनीचे एक क्रियाशील सभासद

• श्री. के. एम. दिवाणजी •

यांचे हृदयविकाराने दुःखद निधन झाले.
वर्धिनीचे आजचे स्व-रूप आणि कामाला
मिळालेले आजपर्यंतचे यत्र यामध्ये के. दिवाणजी
यांचा फार मोठा वाटा आहे.

स्व - स्ववर्धिनी म्हणजेच ----

- १ सहवासातून शिक्षण व शिक्षणातून संस्कार घडविणारी संस्था.
- २ प्रती शिक्षक आणि तळमळीचे कार्यकर्ते यांच्या मार्फत हेतुप्रधान शिक्षण देणारी एक चळवळ
- ३ आपुलकीने व जिन्हाळ्याने मुलांचे प्रश्न हाताळणारी सर्वांना 'आपली' वाटणारी संस्था
- ४ विपरीत परिस्थितीवर मात करायला दिकविणारी कार्यशाळा.
- ५ राष्ट्रीय चारित्र्य, सार्वजनिक शिस्त आणि सामाजिक बांधिलकी जोपासणारा उद्याचा एक 'राष्ट्रीय प्रकल्प'.
- ६ परिस्थितीचा शाय आणि वातावरणाचा ताप असला तरीही सदैव प्रगतीचाच मार्ग दाखविणारी, आपुलकी निर्माण करणारी संस्था.

अर्थात

ही पूर्ण वेळची शाळा नाही. सायंकाळच्या वेळाले केवळ तीन तास, वर्षभरात एकही दिवस सुट्टी न घेता राबविला जाणारा हा एक शिक्षण प्रकल्प आहे.